

Jadwiga Rauhut, S. Suchodolski

Czersk, pow. Piaseczno

Informator Archeologiczny : badania 3, 248-250

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

bów z terenu Podlasia, można omentarsyko w Osekanowie datować na XII-XIII wiek. Z uwagi na stałe zagrożenie omentarsyko oras na interesujące rezultaty prac, wskazane byłyby dalsze badania tego obiektu.

CZELADŹ WIELKA, pow. Góra Śląska patrs paleolit i neolit

CZERSK, pow. Piaseczno Zakład Archeologii Wczesno-
średniowiecznej IHM PAN
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Jadwiga Rauhut,
prace konsultował dr B. Suchodolski. Fi-
nansował Instytut Historii Materialnej
PAN. Dziewiąty sezon badań. Osadnictwo
wczesnośredniowieczne /VI-VII - XI-XII w/,
późnośredniowieczne i nowożyte.

Założeniem tegorocznych prac była lokalizacja grodu z czasów
Konrada Masowieckiego /1200-1247/. Uwagę swrócono na obronne z na-
tury, wzniesione swane "Księżą Górą", sąsiadujące od północy z XI-
XII-wiecznym grodem i późniejszym, murywanym, gotyckim zamkiem
/stan.1/.

Założono: w części północnej na zboczu skarpy /Wykop I/ pół-
nocno zachodniej /Wykop II/ w miejscach przewidywanego przebiegu
domniemanego wału we wschodniej części wzniesienia /Wykop III/.
Jak wykazały obserwacje w żadnym z wykopów nie stwierdzono cny-

telnych śladów konstrukcji drewnianych, które bez zastrzeżeń
możnaby identyfikować z umocnieniami grodu Konrada.

W odróżnieniu od wykopu I, pozbawionego całkowicie nawar-
stwień wczesnośredniowiecznych /na skutek późniejszych nivela-
cji ?/ w dwóch pozostałych wykopach stwierdzono ślady osadnictwa
wczesnośredniowiecznego datowanego na podstawie ułamków ceramiki
na VI-VII-XI wiek. Z tego czasu odsłonięto w całości trzy jamy, w
tym dwie z resatkami palenisk /Wykop II/ oraz część zachowanego
budynku o konstrukcji półziemiankowej /Wykop III/. W zespołach
tych oraz w warstwie występowały dość licznie ułamki naczyń
ręcznie lepionych i niszczalnie górą obtoczonych oraz całkowicie
starannie wykonanych na kole. W mniejszych ilościach znajdowano
kości zwierzęce oraz inne zabytki reprezentowane przez sejdło kość-
ciane i fragment obrobionego rogu. Bardziej czytelny układ warstw
osadniczych stwierdzono w wykopie, który założono po północnej
stronie szkół przy Rynku /Stan.4/.

Pod warstwą nowożytną i późnośredniowieczną zawierającą
liczne kawałki brył żelazistych /rudą żelazną, żużel?/ zalegała
intensywna warstwa wczesnośredniowieczna datowana orientacyjnie
na XI-XII wiek. Z warstwą tą łączą się zarysy osterech jam sa-
głębionych w całości i wolno stojące palenisko. Oprócz licznych
ułamków naczyń i kości zwierzęcych znaleziono tu, między innymi,
fragment tygielka odlewniczego, ośkę i przedmiot gliniany. Poni-
żej warstwy wczesnośredniowiecznej znajdował się żółty, prawie
jałowy piasek, obniżający się dość znacznie w środkowej części
wykopu. Z uwagi na możliwość obniżenia się ścian wykopu zaprze-
stano dalszych badań.

Przeprowadzone w 1969 r. badania wykazały, że

1/ początki osadnictwa na "Księżej Górze" sięgają VI-VII wieku, a bardziej intensywny jego rozwój miał miejsce w 2 poł.XI wieku /podgrodzie/.

2/ wobec negatywnego wyniku poszukiwań grodu Konrada na "Księżej Górze", gród z tego osadu, być może, znajdował się na wzniesieniu zajętym obecnie przez kościół parafialny i plebanię /Stan.2/.

3/ w zasięgu osadnictwa wczesnośredniowiecznego znajdowały się ziemie położone na północny zachód od grodu i sanku /Stan.4/ /podgrodzie/.

DEUGI MOST, pow. Brodnia

Katedra Archeologii Polski
i Powszechnej Uniwersytetu
im. Mikołaja Kopernika w To-
runiu, Museum w Grudziądzu

Badania prowadzili mgr mgr Andrzej Kola
i Ryszard Boguwoleki. Finansowało PGRN
w Grążawach, pow. Brodnia. Pierwszy se-
son badań. Grodzisko i osada podgrodzowa
z wczesnego średniowiecza.

Grodzisko leży w widłach Drwęcy i Branicy, w odległości ok.
1,5 km od Swiecia n/Drwęcą i 4 km od Brodnicy. Jest ono dwuczłono-
we i ma rozległe podgrodzie. Celem badań było określenie chrono-
logii i funkcji obiektu. W związku z tym wytyczono po jednym wy-
kopie /o rozmiarach 5x5 m/ na każdym z osłonów grodziska oraz
ciąg 12 wykopów /o rozmiarach 4,5x4,5 m/ na podgrodziu.